

ИЗВЕШТАЈ НОВИ ПАЗАР ДЕБАТА И ИНФО СЕСИЈА

Преговарачки процес у приступању Србије Европској унији

У Новом Пазару настављена је друга фаза пројекта „Расправа о европској будућности Србије”. Инфо сесија — разговора са грађанима 5. априла и јавна дебата следећег дана одржани су у оквиру пројекта „*Расправа о европској будућности Србије: глас цивилног друштва у процесу доношења одлука*“. Пројекат финансира Делегација Европске уније у Србији, спроводе Институт за међународну политику и привреду из Београда и Европски институт из Софије.

У понедељак 5. априла разговор са грађанима одржан је у холу Културног центра Нови Пазар а дебата у скупштинској сали следећег дана. На теме *Користи и изазови чланства у ЕУ, омладинске политике и родне равноправности* говорили су Димитри Пехливанов, *експерт за међународну сарадњу, члан Националног савеза општина Бугарске, предавач Европских политичких наука на Институту за јавну управу у Софији* кога је као стручњака ангажовао партнер на пројекту Европски институт из Софије, Владимир Међак, помоћник директора у Канцеларији за европске интеграције владе Републике Србије, др Миша Ђурковић, виши научни сарадник Института за Европске студије, из Београда и мр Ивона Лађевац, истраживач Института за међународну политику и привреду из Београда.

У оквиру разговора са грађанима, Ивона Лађевац посебну пажњу посветила је омладинским политикама и родној равноправности у контексту придруживања ЕУ: „На основу теренских истраживања у којима су учествовали представници организација цивилног друштва, пронашли смо теме које муче поједине средине. У Новом Пазару смо дошли до закључка да постоји проблем младих и њиховог положај, тако да смо имали и тему омладинских политика, као и родне равноправности, изједначење жена са мушкарцима, а на дебати је била тема користи и изазови које Србије може имати приступањем ЕУ”.

Дебату у сали Културног центра Новог Пазара отворио је др Драган Ђукановић, модератор дебате. Хајрудин Хајровић, члан кабинета градоначелника града Новог Пазара поздравио је учеснике у своје и у име градоначелника и пожелео им добродошлицу „у овој веома важној и по мени у овом моменту веома значајној дебати.” Речима добродошлице придружио се члан градског већа Сеадетин Мујезиновић. Он је навео и да у Новом Пазару има пуно проблема па је рекао да њима треба конкретна помоћ и конкретан допринос локалној средини. О „користима и изазовима приступања Србије Европској унији” говорили су др Димитри Пехливанов и мр Владимир Међак.

Пехливанов је навео својње искуство у бугарским евро интеграцијама и раду на претприступној стратегији и креирању комуникационе стратегије са бугарским становништвом. Он је навбео да Европска комисија не преговара само са једном земљом него да преферира преговоре са групом земаља. На тај начин она може и да манипулише у преговарачком процесу. Активни приступ, с друге стране, Србија може да искористи тако што би заједно наступила са другим земљама потенцијалним кандидатима и кандидатима. Он је предложио Србији технократски приступ у преговорима. Поновио је и да не треба бити *већи католик од папе* и обазирати се на сваку критику и сваки документ било које ЕУ институције. Најважнија је Европска комисија и са њом треба преговарати, али се треба и борити за своје интересе и бити

флексибилан. Многи проблеми имају локална решења, јер често нека ЕУ директива наводи које проблеме и односе треба уредити али не век и детаљно како.

Владимир Међак представио је актуелни стадијум ЕУ интеграција, куда идемо и шта нас очекује и коначно зашто Србија иде у ЕУ. Навео је да је у медијима проблем због два заострена става: дебата између еврофила и еврофоба, уместо да расправљају реалисти од којих су неки за а неки против. Он је навео да је крајем 2009. године дошло до великог и наглог напретка у интеграцијама. После тога деловало је као да је уследио застој. Рекао је да је добро што ЕУ сада инсистира на борби против корупције и организованог криминала. Рекао је да ће се будући избори базирати на томе, начину избора у Народну скупштину и реформи правосуђа а не толико на питањима Хага, Косова и сл.

Међак је рекао да Србија до 1. јануара 2014 још увек наплаћује царине производима ЕУ, а на пољопривредне производе које извизимо и даље ћемо наплаћивати царине. Према његовим речима, дошло је само до смањења царина. Међак тврди и да ЕУ губи више од Србије на царинама применом Споразума о слободној трговини.

Уласком у ЕУ, Србија ће морати и да раскине све трговинске споразуме са Русијом, Белорусијом, ЕФТОМ и другим земљама и чланицама. Такође, Србија ће морати да се одрекне динара.

На дебати су грађани и представници цивилног друштва постављали и питања.

Бисера Шећирагић, директорка локалног огранка ЕПУС-а, поставила је питање трајања преференцијала уговора о текстилу са ЕУ, који је ратификован марта 2005. Питала је и како ће тећи процес регионализације у Србији, у контексту европских прописа о регионима и регионалном развоју. У ЕУ су разлику предвиђене до 3 пута а у Србију 7-10 пута. Између општина, развијеност достиже разлику и 20 пута, наводећи пример Апатина и Тутина.

Рамиз Црнишанин, као и г-ђа Шећирагић помињао је неформални регион Санцак и критиковао Пехливанова због његових препорука за начина хармонизације европског законодавства. Он се zaloжио за стварање, ако не региона, онда барем субрегиона Санцака. Пехливанов је одговорио да земља бира начин постизања ЕУ норми. Постављана су и питања стручности људских ресурса ангажованих на евро интеграцијама. Међак је навео да је Споразум о текстилу потписан са неограниченим роком трајања све до уласка Србије у ЕУ а споразумом са Турском додатно је побољшан. Наиме, он је истакао да само може бити боље јер ћемо моћи да увозимо турски памук, прерадимо га и продамо као домаћи. У погледу регионализације рекао је да не постоји европски образац и да су ЕУ НУТС региони статистички не нужно административни и политички. Он је лично навео да је добро да дође до политичке регионализације у оквиру централне Србије.

Међак је рекао и да што су општине неразвијеније, према новом Закону о регионалном развоју, добијају више субвенција којих у Београду и нема. Сеадетин Мујезиновић је навео да су проблеми Новог Пазара и Санцака стари а да глад и сиромаштво немају веру ни нацију. Он је изразио уверење да је већина грађана Санцака за ЕУ интеграције али је навео да је потребно успоставити поверење између Београда и грађана Санцака.

Једна од тема, била је и забринутост локалних ОЦД због увођења система ХАСАП (НССР) у угоститељске објекте. Наиме, ниједан од угоститељских објеката у санцаку није увео овај стандард и постоји опасност затварања бројних радних места уколико се нешто у наредних годину дана радикално не промени. Координатор локалног програма Прогрес, поставио је питање бугарском представнику да ли су и како сарађивали са

цивилним сектором и како виде могућност изградња капацитета институција које требају да примене стандарде и прописе.